Fængselshistorisk Selskab

Nyhedsbrev

august 2026

Tidligere bestyrelsesmedlem død

Frede Kruse-Christiansen, som var medlem af bestyrelsen næsten helt fra Fængselshistorisk Selskabs start, er efter længere tids sygdom død den 28. juni 2026. Frede blev 82 år.

Ud over sin bestyrelsespost i Selskabet var Frede i mange år landsformand for Kriminalforsorgsforeningen. Han startede i Kriminalforsorgen som fængselsbetjent i Nyborg, læste til socialrådgiver og blev forsorgsleder på Københavns Fængsler. Han sluttede sit arbejdsliv som leder for Pension Lysholmgård i Avedøre.

Husflid

Fra Blegdamsvejens Fængsel har vi modtaget nogle meget fine eksempler på de indsattes kreative emner. Der er tale om de to svaner, som ses på billederne. De er begge sammensat at små sammenfoldede stykker papir.

Kulturnat

Igen i år deltager Fængselshistorisk Selskab i Kulturnatten i København. Det er Styrelsen for Danmarks Fængsler, der står for arrangementet, som finder sted på Nytorvs Fængsel.

Hvis nogen har tid og lyst til deltage og øse af sin viden om fængslerne gennem tiden, så tøv ikke med at kontakte os – der er også plads til dig!

Portræt af en fængselsmand

Fængselsforbundet v/Søren Gregersen har den 1. oktober 2025 tegnet et portræt af Jens Tolstrup. Idet Jens er et mangeårigt og aktivt medlem af Selskabet og tidligere bestyrelsesmedlem, bringer vi med tak til Fængselsforbundet artiklen:

<u>En livsrejse i fængselsverdenen</u>

Det stod skrevet i stjernerne, at Jens Tolstrup skulle vie sit arbejdsliv til Kriminalforsorgen. Heldigvis mistede han ikke livet på det, men det var tæt på.

Der er få mennesker, som kender Kriminalforsorgen så godt som Jens Tolstrup. Tidligere fængselsinspektør, arrestinspektør, fuldmægtig og studentermedarbejder: 47 år i etatens tjeneste.

Og det er ikke det hele: Tolstrup er også opvokset i Kriminalforsorgen. Han boede i Horsens Statsfængsel som spæd, hvor hans fars morbror var inspektør.

Kort tid senere flyttede Jens og familien til Sønder Omme, hvor faderen blev ansat som viceinspektør.

Og Jens Tolstrup har stort set været i fængsel lige siden. Som barn i Sønder Omme, Nyborg og Nørre Snede, og som ansat i blandt andet Kragskovhede, Horsens, Kærshovedgård, Møgelkær, Nyborg og Søbysøgård.

Nyborg blev dog et holdepunkt på landkortet, og det er her, vi møder ham. Her nyder han nemlig pensionisttilværelsen sammen med sin kone.

”Jeg boede som barn derinde bagved i bygning M,” siger han og peger på den gule bygning ved indgangen til fængslet og tilføjer: ”Det farvede glas i havestuen er faktisk fra den oprindelige kirke i Sydfløjen.”

Artiklen fortsættes på side 2

Det var i 1950'erne, og Tolstrup lærte mange kriminelle at kende. Som for eksempel Pillerik, der var familiens havefange. Senere flyttede familien til det nye åbne fængsel i Nørre Snede, hvor der var fri omgang med fangerne.
"De var vores legekammerater. De var der altid og hjalp os med mange ting, snakkede med os og dækkede over os, når vi lavede ulykker. Og vi kom dem til undsætning med cigaretter, hvis de røg i strafcelle."

Rockerkrig
Som voksen besluttede Jens Tolstrup sig for at fortsætte i faderens fodspor.
"Jeg kunne se, at min far var glad for arbejdet. Det synes jeg godt om. Derfor valgte jeg at gå samme vej. Jeg havde også brug for pengene, for jeg var blevet gift og fik barn," siger Tolstrup.
Han blev derfor ansat som studentermedhjælper i Direktoratet for Fængselsvæsenet i 1960'erne, og gik efter en fastansættelse. Han blev dog i første omgang afvist af en bedrøvelig direktør, Hans Henrik Brydensholt: "Jeg kan desværre ikke ansætte dig, fordi du ikke er jurist. Fagforeningen vil ikke have det."
Der måtte derfor to års ekstra studier til på Statskundskab for at få jobbet.
"Senere fandt jeg ud af, at det hele beroede på en fejl. De kunne sagtens have ansat mig i første omgang," fortæller Tolstrup.
Karrieren førte vidt omkring i Kriminalforsorgen – og selvfølgelig også tilbage til Nyborg. Her flyttede familien til i 1990'erne. Ikke ind i bygning M, men i en af tjenesteboligerne på den anden side af Vindingevej.
Den Store Nordiske Rockerkrig var lige brudt ud mellem HA og Bandidos, og det fik store konsekvenser.
"Man hører altid, at de indsatte bliver værre og værre. Det passer ikke nødvendigvis. Men med rockerne var det rigtigt. De ændrede mange ting i fængslet. Vi måtte skærpe sikkerheden væsentligt. Det skabte et voldsomt pres tilbage mod de ansatte."
Rockerne var utilfredse og slog tilbage. En kvindelig prøvebetjent blev angrebet i sin bil i 2002.
Tolstrup var den næste. En aften, da han havde parkeret sin bil ved sit hjem, blev han overfaldet af to mørkklædte mænd i haven. Slagene haglede ned med en jernstang. Han fik læsioner i hovedet, kindben, øjenhule, brækkede tre fingre og blev indlagt på intensiv afdeling.
"De ville vise, at de kunne ramme højt og lavt – som i boksning. Både yngste betjent og chefen."
Ramte det dig ikke psykisk?
"Nej, jeg var glad for at være i live, men min kone blev meget påvirket af det."
Blev I boende i huset?
"Ja, med ekstra beskyttelse i en periode."
Efterfølgende blev en overvagtmester også slået ned og en overbetjent forsøgt kørt ned, hvilket ramte ham hårdt psykisk. I 2005 faldt der dom i Landsretten. Tre mænd med tilknytning til Bandidos fik lange fængselsstraffe for overfaldene.

Australien
På det tidspunkt havde Tolstrup forladt Kriminalforsorgen – ikke på grund af overfaldene, men for at få nye udfordringer som direktør for fængselsvæsenet i Northern Territory i Australien.
"De gav mig fire år til at løfte deres system i retning af vores. Der var en tjekliste på 71 punkter, som jeg skulle få på plads. Det var meget spændende – jeg følte, at jeg fik min anden ungdom igen."
Overvejede du og familien at blive dernede?
"Ja, jeg fik tilbudt at forlænge jobbet, men jeg ville gerne slutte karrieren hjemme, og børnene skulle i gang med studierne."
Jens Tolstrup brugte derfor sine sidste arbejdsår som arrestinspektør for Syd- og Sønderjylland og Fyn: "Det job var en ren fornøjelse," siger han.

Dem, vi står på ryggen af
I 2014 – 70 år efter starten i Horsens Statsfængsel – sagde Jens Tolstrup farvel til Kriminalforsorgen.
Og så alligevel ikke.
Han har siddet i bestyrelserne for Dansk Kriminalistforening og Dansk Forsorgsselskab. Og han er stadig meget aktiv i Fængselshistorisk Selskab.
"Det er faktisk historien og dens betydning, som jeg allerhelst vil fortælle om. Det er vigtigt at vide, hvor ens arbejdsplads kommer fra, og dem vi står på ryggen af. Men det emne er bedst i hænderne på vores formand Annette Esdorf."
Man kunne ellers mene, at Jens Tolstrups fortælling netop er et godt eksempel på det.